

Kazalište, glazba i arhitektura

RUTA HR 1

Prezentacija rute

Theatre plays in Zagreb were for a long time performed by visiting theatre companies usually in taverns or in private houses. It was only in 19th century that the first public theatres and music schools were opened and since then their number is constantly growing. Today Zagreb has more than hundred theatres (public and private ones) and concert halls.

Sufinancirano sredstvima
programa Europske unije
Erasmus+

WAYPOINTS

Trg bana Jelačića.....	3
Hrvatski glazbeni zavod (HGZ), Gundulićeva 6	3
Sveučilište u Zagrebu	3
Hrvatsko narodno kazalište (HNK), Trg Republike Hrvatske.....	4
Zdenac života, Trg Republike Hrvatske	4
Muzej za umjetnost i obrt (MUO)	5
Muzička akademija Sveučilišta u Zagrebu	5
Muzej Mimara	5
Marulićev trg	6
Hrvatski državni Arhiv (HDA), Trg Marka Marulića 21.....	6
Botanički vrt, Marulićev trg 9a	7
Hotel Esplanade.....	7
Glavni kolodvor	8
Meštrović - Dom hrvatskih likovnih umjetnika (DHLU), Trg žrtava fašizma bb.....	8
Tramvaj.....	9
Trg hrvatskih velikana	9
Park Ribnjak.....	9
Katedrala.....	10
Tržnica Dolac	10
Trg bana Josipa Jelačića	10

Photo	Trg bana Jelačića
	<p>Je kroz svoju povijest promijenio nekoliko imena. Jedno od prvih imena bilo je sajamski trg, to ime je nosio sve do 18. st., kada je preimenovan u Harmica. Ovaj naziv došao je od mađarske riječi harmincz tj. tridesetnica. U to vrijeme su trgovci koji su ovdje trgovali morali plaćati porez odnosno trideseti dio vrijednosti robe kojom su trgovali u jednoj kući na današnjem Trgu u kojoj se nalazila carina. I danas možete na sjevernom dijelu trga vidjeti prolaz koji nosi naziv Harmica. Godine 1848. trg mijenja ime u Trg bana Josipa Jelačića, a 1946. mijenja naziv u Trg Republike, da bi se 1990. naziv vratio u Trg bana Josipa Jelačića. Trg je mjesto susreta svih generacija Zagrepčana, na njemu se sastajemo, rastajemo i slavimo. Svakako je nezaobilazna točka u razgledu grada. Ako niste raspoloženi za šetnju možete sjesti na neku od terasa ili ispod spomenika banu Jelačiću te promatrati prolaznike. Na njemu se nalazi Turistički informativni centar, banka, trgovine prehrambenim proizvodima (Kraš, Prehrana i Müller), kafići, knjižare, pekarnice te još puno toga. Više možete pronaći na sljedećim poveznicama:</p> <ul style="list-style-type: none"> • http://www.mgz.hr/hr/postav/zivot/ • http://www.mgz.hr/hr/postav/josip_jelacic/

Monument	Hrvatski glazbeni zavod (HGZ), Gundulićeva 6
	<p>U glazbenoj prošlosti Zagreba HGZ igra istaknutu ulogu. Povijest Zavoda seže u 1827. godinu kada je skupina ljubitelja glazbe te glazbenih entuzijasta odlučila osnovati društvo pod nazivom Glazbeno društvo. To udruženje istaknutih građana odlučuje na sebe preuzeti brigu za školovanje talentiranih učenika te poticati glazbeni život grada. Glazbeno društvo je 1876. dobilo vlastitu zgradu, a prvi koncert održan je već u prosincu iste godine. S obzirom da su u Zavodu djelovale i glazbena škola, knjižnica te uprava zavoda pristupilo se dogradnji prostora, tj. izgrađena je još jedna zgrada. Nadogradnja je tako dobro izvedena da iznutra te dvije zgrade djeluje kao jedna cjelina. Hrvatski glazbeni zavod ima dvije koncertne dvorane, vrlo atraktivno svečano stubište i podrumski prostor u kojem se održavaju jazz-koncerti. U velikoj dvorani koja je poznata po dobroj akustici, u sezoni se održi 130 koncerata. U potresu 22.3.2020. zgrada je pretrpjela značajna oštećenja. Više na</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.hgz.hr/o-nama/povijest-zavoda-2

Monument	Sveučilište u Zagrebu
----------	-----------------------

Je osnovano 1874., ali se nastava iz visokog školstva u Zagrebu počela odvijati još u 17. stoljeću (1669.) osnivanjem isusovačke Akademije. Sveučilište se sastojalo od tri fakulteta i to: Filozofskog, Teološkog i Pravnog, a mada je već te 1874. bio planiran i Medicinski fakultet, on je osnovan tek 1917. Predavanja su se u početku održavala u zgradi Akademije tj. danas Gornjogradske gimnazije na Katarinskom trgu, a onda su 1882. dobili ovu zgradu preko puta HNKa, gdje je i danas smješten Pravni fakultet te zgrada Rektorata. Zanimljivost ove zgrade je da su u njoj prije dolaska Sveučilišta bile kratko smještene vojna bolnica te tvornica duhana. Ispred same zgrade možete vidjeti Meštrovićevu skulpturu "Povijest Hrvata", s glagoljaškim natpisom. U potresu 22.3.2020. zgrada je pretrpjela značajna oštećenja. Više na:

- <http://www.unizg.hr/o-sveucilistu/sveuciliste-jucer-danas-sutra/povijest-sveucilista/>
- <https://ggg.hr/o-skoli/povijest/>
- <https://mestrovic.hr/biografija/>

Monument

Hrvatsko narodno kazalište (HNK), Trg Republike Hrvatske

Hrvatsko narodno kazalište otvorio je car Franjo Josip I. 1895., a izgrađeno je za 16 mjeseci. Izrazito prostran foaje na I. katu i okolna stubišta ukrašena su bistama kazališnih umjetnika među kojima su i brojni glazbenici (Radev, Gotovac, Lisinski i pl. Zajc...), a izradili su ih poznati hrvatski umjetnici. Strop ukrašava freska slikara Ivana Tišova, a na svečanom zastoru je oslikana alegorija Gundulićev san, djelo još jednog poznatog slikara Vlaha Bukovca. Na zastoru su prikazani najznačajniji povijesni likovi iz perioda Hrvatskog narodnog preporoda. U kazalištu gostuju svjetski ansambli, pjevači, koreografi. U ovom kazalištu možete poslušati i operu i modernu glazbu, pogledati klasični i moderni balet, ali i modernu i klasičnu dramu. Valja istaknuti da glazbu u njemu nisu ušutkala ni tri rata u 20. stoljeću, kao ni dva ukinuća zagrebačke opere (1889.-1894. i 1902.-1908.). Više na:

- <https://www.hnk.hr/hr/o-nama/o-kazalistu/>
- <https://www.hnk.hr/hr/o-nama/o-zgradi/fotogalerija/>

Photo

Zdenac života, Trg Republike Hrvatske

Ivan Meštrović poznati hrvatski kipar napravio je ovu fontanu 1905., a ispred kazališta je postavljena 1910. Smatra se jednom od najljepših fontana zbog svoje kreativnosti i jednostavnosti. Fontana prikazuje životni ciklus od početka (rođenje) do kraja (starost). Kada je postavljena na Trg to je izazvalo veliko zgražanje javnosti jer prikazuje naga tijela, pa su je morali smjestiti ispod razine zemlje i okružiti kamenim zidom kako bi

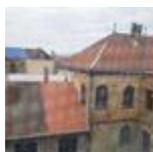

građani Zagreba mogli ovdje prolaziti, a da pri tome ne moraju skrivati pogled ili se zarumeniti. Više na:

- https://www.ipu.hr/content/zivot-umjetnosti/ZU_43-44-1988_046-075_Ivancevic.pdf
- <https://mestrovic.hr/biografija/>

Museum

Muzej za umjetnost i obrt (MUO)

Osnovan je 1880. na poticaj Izidora Kršnjavoga, tadašnjeg predsjednika „Društva umjetnosti“ koji je ujedno bio i prvi ravnatelj muzeja. Njegova želja je bila da se u Muzeju mogu izložiti radovi koje izrađuju domaći obrtnici te da istovremeno bude mjesto na kojemu će se izrađivati različiti uporabni predmeti ručno, a ne strojno. Upravo zato je nakon dvije godine uz Muzej otvorena i Obrtna škola. Obje institucije su se uselile u ovu zgradu 1888. kada je zgrada i izgrađena prema projektu Hermana Bolléa. U Muzeju se nalazi najveća zbirka hrvatske kulturne baštine u kojoj se može pratiti razvoj različitih predmeta od vremena obrtne izrade pa do današnje industrijske izrade. Zbirka ima oko 160 000 različitih predmeta od namještaja preko slika i tekstila do sakralne umjetnosti. U potresu 22.3.2020. zgrada je pretrpjela značajna oštećenja. Više na

- <https://www.muohr/about/>
- https://www.youtube.com/watch?v=CEIAQy_bhFo

Monument

Muzička akademija Sveučilišta u Zagrebu

Na istom trgu, točno preko puta Kazališta nalazi se nova zgrada koja je svojom modernom arhitekturom podijelila građane Zagreba jer je njezin izgled iz 21. stoljeća u potpunoj suprotnosti s okolnim zgradama koje su nastale u 19. stoljeću. Akademija ima dugu povijest, ali su njezini prostori bili razasuti po cijelom Zagrebu sve do 2015. godine kada se napokon trajno smjestila u ovu zgradu. Osim brojnih učionica, te knjižnice ona ima i tri koncertne dvorane te sve ostale uvjete potrebne za pedagoški rad studenata i profesora. Više na:

- <http://www.muza.unizg.hr/o-muzickoj-akademiji/>
- <https://www.youtube.com/watch?v=Owd69OY70eM>

Museum

Muzej Mimara

Smješten je u kompleksu takozvanoga Školskog foruma. Kompleks je nastao krajem 19. stoljeća s idejom da se napravi 9 javnih zgrada u kojima bi se nalazile 3 škole, glazbeni zavod, vježbalište i konvikt te crkva svetog Blaža. Kompleks nije nikada dovršen u onom obliku u kojemu je zamišljen ali je napravljen kompleks u kojemu su bile smještene tri škole. U središnjem dijelu nalazila se nekada gimnazija koje je iseljena kako bi se u zgradu mogla smjestiti Zbirka umjetnina Ante i Wiltrud Topić Mimare. Muzej je otvoren 1987. i u njemu se nalazi više od 3700 različitih predmeta, a u njemu se povremeno održavaju i koncerti klasične glazbe u jednoj od dvorana na prvom katu. Više na

- <http://www.mimara.hr/>
- <http://kgalovic.blogspot.com/2015/03/izidor-krsnjavi-i-prva-hrvatska-moderna.html>

Monument

Marulićev trg

Dobio je ime 1928. po ocu hrvatske književnosti Marku Maruliću čiji kip možete vidjeti u samom središtu Trga. Sam trg dio je Lenucijeve potkove (Zelene potkove) i s njegovom gradnjom se započelo krajem 19. stoljeća. Godine 1913. je prema nacrtima Rudolfa Lubynskog nastala zgrada Nacionalne i sveučilišne knjižnice (danas Hrvatski državni Arhiv), a prije toga je na ovoj istoj lokaciji bilo veliko klizalište. Godinu dana nakon što je nastala zgrada današnjeg Arhiva započela je izgradnja Kemijskog instituta (danas Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije), te godine 1926., Fizikalnog instituta (danas Institut društvenih znanosti „Ivo Pilar“, i Geografski odsjek PMFa). U potresu 22.3.2020. zgrada je pretrpjela značajna oštećenja. Više na:

- <http://virtualna.nsk.hr/marulic/>
- <https://www.fkit.unizg.hr/#>
- <https://www.pilar.hr/>
- <https://www.pmf.unizg.hr/geog>
- <http://botanickivrt.biol.pmf.hr/zelena-potkova/>
- <http://www.arhiv.hr/hr-hr/O-nama/Posjetite-nas>

Monument

Hrvatski državni Arhiv (HDA), Trg Marka Marulića 21

Državni Arhiv je svoj život službeno započeo 1643. s Ivanom Zakmardijem, zemaljskim blagajnikom koji je temeljem odluke Sabora dao napraviti posebnu škrinju u kojoj su se čuvali svi službeni dokumenti, a koji su se do tada čuvali na različitim mjestima. Škrinja je jedno vrijeme bila u sakristiji Katedrale, da bi se 1764. premjestila u Sabor na Markovom trgu. S vremenom broj dokumenata očekivano raste, počinju izdavati i svoje

glasilo, sve više različite građe se u njemu počinje čuvati i 1913. kada je sagrađena zgrada nove Nacionalne i sveučilišne knjižnice na Marulićevom trgu Arhiv se seli u dio zgrade, a od 1996. su dobili cijelu zgradu na korištenje, a Sveučilišna knjižnica se preselila u novu zgradu Više na:

- <http://www.arhiv.hr/hr-hr/Posjetite-nas/Zgrada-HDA>
- <https://www.nsk.hr/>

Tree

Botanički vrt, Marulićev trg 9a

Nalazi se u samom centru grada i ima površinu od 4,7 ha. Prvi profesor botanike na zagrebačkom Sveučilištu prof. dr. Bohuslav Jiruš bio je prvi koji je tražio da se sagradi vrt za studente botanike, a njegov nasljednik prof. Heinz je to i uspio ostvariti 1889. Vrt je u najvećem dijelu građen u engleskom stilu, a samo manji dio je napravljen u francuskom stilu tj. simetrično. Još od samih početaka za potrebe zbirke se odlazilo na različite ekskurzije prikupljati žive biljke (kao što se radi i danas). Zahvaljujući tome u samom vrtu danas imaju oko 5000 različitih svojti, a vrt predstavlja oazu mira u užurbanom gradu. Više na:

- <http://botanickivrt.biol.pmf.hr/zbirke/>

Monument

Hotel Esplanade

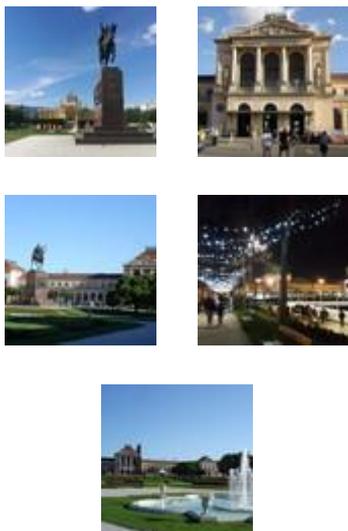

Nakon Botaničkog vrta možete posjetiti poznati zagrebački hotel "Hotel Esplanade". Hotel Esplanade privlačio je slavne goste od kada je otvoren 1925. godine, a neki od njih su: Josephine Baker, Charles Lindbergh, egipatski Kralj, Artur Rubinstein, Orson Welles, Elisabeth Taylor, Maria Callas, Louis Armstrong, Ella Fitzgerald itd. Neki od tih slavni gostiju došli su u Zagreb vlakom i to ne bilo kakvim vlakom već poznatim Orient Expressom koje vozio od Pariza do Istanbula. U knjizi Agathe Christi "Ubojstvo u Orient Expressu" spominje se čak i jedna hrvatski grad, Vinkovci. "Ispred hotela nalazi se mali restoran Le Bistro Esplanade u kojem možete popiti izvrsnu kavu, ali i nešto fino pojesti. Svojim ostakljenim krovom nastavlja se na art deco stil hotela po uzoru na francuski tip malih restorana. U njemu se objedinjuje tradicionalna hrvatska i francuska kuhinja. Tu možete pojesti čuvene Esplanade štrukle, jela s istarskim tartufima, divlje morske šparoge i vrganje. Bio je prvi restoran sa staklenim krovom i hostesama u svilenim uniformama, prvi lokal u kojem je poslužen talijanski desert tiramisu, vino i šampanjac na čaše i kava s čokoladicom. U njemu je i prvi je put u Hrvatskoj proslavljen

praznik Valentinovo 1989. godine. Naveden je i u Michelinovom vodiču".
Više o hotelu Esplanade na:

- <https://www.esplanade.hr/HR/hotel.html>
- <http://daz.hr/setnja-zagrebom-dokonog-purgera-2/>
- <https://www.esplanade.hr/hr/slavni-gosti.html>

Train stop

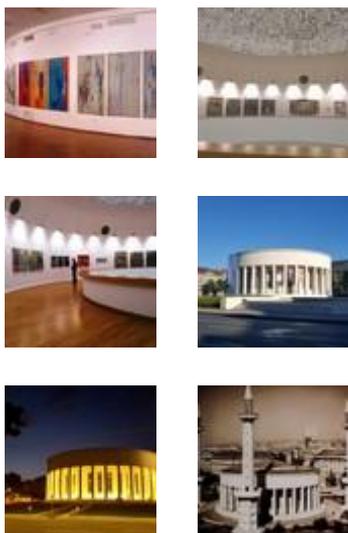

Glavni kolodvor

Uz hotel Esplanade smjestio se Zagrebački Glavni kolodvor. Radi se o najvećem i najvažnijem kolodvoru u Zagrebu i Hrvatskoj. Kolodvor je smješten u samom srcu Zagreba, a otvoren je 1892. godine te je u to vrijeme nosio ime Zagrebački Državni kolodvor. Zgrada kolodvora je sagrađena u neoklasicističkom stilu s mnoštvom skulptura te je proglašena zaštićenim kulturnim dobrom. Ovdje možete sjesti na tramvaj broj 1 koji će vas odvesti do Trga žrtava fašizma. Više na:

- <http://www1.zagreb.hr/galerijakd.nsf/c31dd4a135787898c1256f9600325af4/541c734a27fea670c1257f3e0048f815?OpenDocument>

Museum

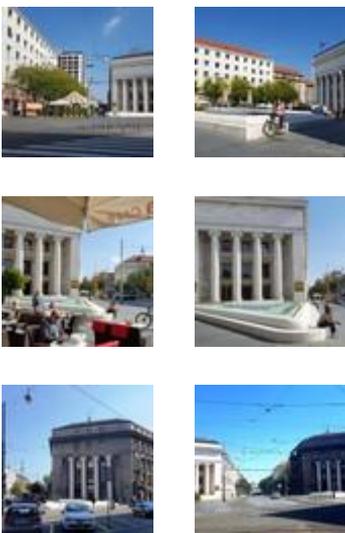

Meštrović - Dom hrvatskih likovnih umjetnika (DHLU), Trg žrtava fašizma bb

Zgrada DHLU sagrađena je 1938., a idejni projekt napravio je Ivan Meštrović. Posebnost zgrade je činjenica da je kružnog tlocrta te je opločena bračkim kamenom. Prva izložba koja se ovdje održala bila je „Pola vijeka hrvatske umjetnosti“ 1938. godine. Početkom Drugog svjetskog rata zgrada mijenja svoju namjenu i postaje džamija te su ispred zgrade dodana 3 minareta i fontana (projekt je radio Stjepan Planić). Godine 1949. minareti su srušeni i zgrada je pretvorena u Muzej narodnog oslobođenja, a početkom 1990ih zgrada dobiva opet svoju prvotnu ulogu. Više na:

- <http://www.hdlu.hr/>
- <https://mestrovic.hr/biografija/>
- https://www.ipu.hr/content/knjige/Stjepan-Planic_katalog-izlozbe_005-015_uvodnik.pdf

Train stop	Tramvaj
	<p>Ovdje sjednite na tramvaj broj 17 u smjeru Prečko i izađite na sljedećoj postaji Trg hrvatskih velikana.</p>

Waypoint	Trg hrvatskih velikana
	<p>Do kraja Prvog svjetskog rata tu, na istočnom kraju grada, nalazilo se sajmište. Regulacijskim planom iz 1923. godine isplaniran je na tom mjestu trg kojeg se danas smatra jednim od najljepših zagrebačkih trgova. Preko njega prolaze ceste i tramvajske pruge koja spajaju Jurišićevu, Draškovićevu i ulicu Franje Račkog s Trgom žrtava fašizma, a s istočne strane omeđen je Martićevom ulicom. Monumentalno obilježje u stilu Moderne trgu daju dvije simetrično postavljene zgrade: palača Burze izgrađena 1927. godine djelo arhitekta Viktora Kovačića, danas HNB-a (Hrvatske narodne banke) i zgrada Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta arhitekta Aladara Baranyija. Od 1995. povezuju ih u skladnu cjelinu dvije trokutaste fontane arhitekta Mihajla Kranjca. Na uglu Jurišićeve ulice je modernistička zgrada arhitekta Bele Auera iz 1929. godine, a na uglu Draškovićeve, zgrada Janeković arhitekta Huga Ehrlicha iz 1928. godine. Ime trga mijenjalo se u skladu s političkim okolnostima: 1928. nazvan je Trgom Burze, od 1941. do 1945. zvao se Trg Münchenskih žrtava, od 1946. Trg Jože Vlahovića, od 1990. ponovno Trg Burze, a 2001. dobio je današnje ime. Na istočnoj strani trga nalazi se velika terasa kafića, zakriljenog krošnjama stabala, odakle je najljepši pogled na trg i fontane. Odavde nastavite Draškovićevom dok ne dođete do križanja na kojem skrenite u ulicu Ribnjak. Nakon 5 minuta hoda doći ćete do parka Ribnjak.</p>

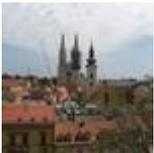
Tree	Park Ribnjak
	<p>Je jedan od najljepših gradskih parkova, smješten između ulice Ribnjak na istoku i zidina zagrebačke katedrale. Nekada se ovdje nalazilo umjetno jezero do kojega je voda dolazila iz potoka Medveščak. Kada je jezero isušeno, biskup Alagović je predložio da se na tom mjestu napravi engleski park. Jedan od prijedloga je bio i da se u parku napravi park skulptura, no taj prijedlog, na žalost, nikada nije ostvaren. Danas se ovdje nalazi Centar</p>

za mlade Ribnjak, a tijekom ljetnih mjeseci organiziraju se u parku brojni događaji poput koncerata, piknika i slično.

Religious site

Katedrala

Zagreb svoju biskupiju dobiva 1094., a uspostavio ju je hrvatsko-ugarski kralj Ladislav, a nakon toga počelo se s izgradnjom katedrale. Izgradnja je dovršena 1217., no 1242. je za vrijeme provala Tatara znatno oštećena te se počelo s izgradnjom nove. Nova je u 16. stoljeću dobila i obrambene zidine (zbog straha od turskih osvajanja), ali i ona je 1880. stradala u velikom potresu. Planove za obnovu katedrale napravio je Herman Bollé, a obnova je trajala do 1902. Od inventara stare katedrale nije ostalo puno toga, osim nekoliko klupa, freske na južnom zidu, propovjedaonice te dva oltara. Katedrala se može pohvaliti predivnim vitrajima te velikim natpisom na glagoljici na zapadnom zidu. Na žalost u potresu 2020. katedrala je ponovno oštećena i trenutačno se obnavlja. Više o povijesti Katedrale na

- <http://www.zg-nadbiskupija.hr/katedrala/povijest>
- http://www.mgz.hr/hr/postav/obnova_katedrale/

Provisioning

Tržnica Dolac

Je oduvijek bila omiljena zagrebačka tržnica. Stara tržnica se nekoć nalazila na današnjem trgu bana Jelačića i zvala se Harmica. Ovaj naziv došao je od mađarske riječi harmincz tj. tridesetnica. U to vrijeme su trgovci koji su ovdje trgovali morali plaćati porez odnosno trideseti dio vrijednosti robe kojom su trgovali u jednoj kući na današnjem Trgu u kojoj se nalazila carina. I danas možete na sjevernom dijelu trga vidjeti prolaz koji nosi naziv Harmica. Godine 1930. tržnica se preselila u stari dio grada Dolac, pored Kaptola, te je onda i tržnica promijenila ime u Dolac. Dolac je danas najveća, najpoznatija i najvažnija zagrebačka tržnica smještena u samom srcu grada.

Photo

Trg bana Josipa Jelačića

Je kroz svoju povijest promijenio nekoliko imena. Jedno od prvih imena bilo je sajamski trg, to ime je nosio sve do 18. st., kada je preimenovan u Harmica. Ovaj naziv došao je od mađarske riječi harmincz tj. tridesetnica. U to vrijeme su trgovci koji su ovdje trgovali morali plaćati porez odnosno trideseti dio vrijednosti robe kojom su trgovali u jednoj kući na današnjem Trgu u kojoj se nalazila carina. I danas možete na sjevernom dijelu trga vidjeti prolaz koji nosi naziv Harmica. Godine 1848. trg mijenja ime u Trg bana Josipa Jelačića, a 1946. mijenja naziv u Trg Republike, da bi se 1990. naziv vratio u Trg bana Josipa Jelačića. Na Trgu bana Jelačića na broju 5 izgrađena je 1905. kuća za zubara Eugena Rada u kojoj se nalazio njegov stan i ordinacija s pogledom na Trg. Na zgradi se i danas nalaze kipovi Higije i Asklepija. Na Trgu bana Jelačića broj 4 nalazi se još jedna palača nastala 1907., a poznata je pod imenom Palača Poppović. Palača je ime dobila po svome vlasniku Fedoru Popoviću koji je bio trgovac. Ako podignete pogled moći ćete vidjeti predivan reljef kojega je napravio Ivan Meštrović. Reljef je visok 5 metara i predstavlja seljake i trgovinu. Seljaci su prikazani kao podsjetnik na kuću koja se nekada nalazila na ovom istom mjestu i u kojoj je bila smještena trgovina žitom, a trgovci kao podsjetnik na činjenicu da je vlasnik, Fedor Popović, trgovac. Ovo je ujedno i prvi Meštrovićev javni spomenik u Zagrebu. Trg je mjesto susreta svih generacija Zagrepčana, na njemu se sastajemo, rastajemo i slavimo. Svakako je nezaobilazna točka u razgledu grada. Ako niste raspoloženi za šetnju možete sjesti na neku od terasa ili ispod spomenika banu Jelačiću te promatrati prolaznike. Na njemu se nalazi Turistički informativni centar, banka, trgovine prehrambenim proizvodima (Kraš, Prehrana i Mülleru), kafići, knjižare, pekarnice te još puno toga. Više na:

- <http://www.mgz.hr/hr/postav/zivot/>
- http://www.mgz.hr/hr/postav/josip_jelacic/
- <http://athena.muoz.hr/?object=detail&id=61265>
- <https://mestrovic.hr/biografija/>